

num. 42. Fontanell. de pact. nuptial. claus. 6. gloss. 1. p. 1. num. 2. Petr. Barbosa in l. de divisione, num. 1. vers. Infertur etiam, solut. matrim.

SUMMARIUM.

- 1 Fiscus potest extorquere pecuniam per suum debitorem creditori posteriori solutam.
- 2 Ampliatur, licet pecunia sit bona fide consumpta. Quid in aliis privilegiatis, num. 9.
- 3 Utrum hoc sit speciale in Fisco, vel communi cui-libet anteriori creditori.
- 4 Quid si pro debitore Fiscus alius solverit privato creditori posteriori, numquid fiscus pecuniam sic solutam valeat avocare.
- 5 Quid si privatus posterior creditor rem quam à debitore Fiscus in solutum accepit, vendiderit ipsaque apud emptorem perierit.
- 6 Ad interpretationem legis pecunia, C. de privil. Fiscus, triplex questio proponitur.
- 7 Utrum præfatum Fiscus privilegium competat aliis creditoribus privilegiatis, & num. 8. & 10.
- 11 An creditor omnis hypothecarius revocet solutionem pecunie factam posteriori. Affirmativa multiformi limitatur, num. 13.
- 12 Pecunia quando censetur bona fide consumpta, ut cesset solutionis revocatio, & num. 27.
- 14 Utrum inter chirographarios creditores avocatio pecunie solutæ concedatur ob privilegium, & n. 15.
- 16 Que de avocatione pecunie præmittuntur, absque distinctione procedunt, sive posterior creditor sit ex causa onerosa, sive lucrativa.
- 17 Creditor ex causa lucrativa cogitur restituere antiquiori pecuniam à communi debitore acceptam, quatenus ex illa locupletior reperitur.
- 18 Creditor posterior ex causa onerosa non astringitur ad restitutionem pecunie perceptæ à debitore, exigente anteriore creditore ex causa lucrativa.
- 19 Creditor, superato tertio possessore rei hypothecata, potest petere ut res distrahatur, ut ex pretio sibi satisfiat, & quomodo iudex procedere debeat.
- 20 Revocatio solutionis ut fiat, nihil refert an pecuniam quaesierit debitor quocumque tempore, ante, vel post primam obligationem.
- 21 Donatio omnium bonorum an subsistat jure communi, & regio nostro.
- 22 Donans omnia bona sua presentia, & futura, constituens se pro donatario possidere, quæ postea ipse comparaverit, etiam quoad possessionem transfert in eum cui donavit.
- 23 Interpretatio legis finalis, S. Etsi præfatam, vers. Sin verò hæredes, C. de jur. deliber. & num. seqq.
- 26 Utrum in foro conscientie peccent, & ad restitutionem teneantur creditor, ac debitor, ubi solutio sit non servato juris ordine, ac pralatione, remissivè.

CAPUT XXIX.

1 Fiscus potest avocare pecuniam per suum debitorem alii creditori posteriori solutam. Alfar. de offic. Fisc. gloss. 16. privil. II. num. 153. Amat. quest. forens. part. 2. resol. 51. num. 24. Guttier. Practic. lib. 3. cap. 100. num. 2. Merlin. de pignor. lib. 4. quest. 28. num. 23. Roderic. de ann. redditib. lib. 2. q. 19. num. 23. Marefcot. variar.

lib. 2. cap. 36. num. 6. Flor. Diaz. variar. lib. 1. quest. 6. num. 18. Gait. de credit. cap. 4. num. 1303. Fontanell. de pact. nuptial. claus. 5. gloss. 8. part. 7. num. 36. Peregrin. de jur. Fisc. lib. 6. cap. 6. n. 6. Petr. Barbosa in l. 1. part. 6. num. 23. ff. solut. matrim. Trentacinq. variar. lib. 1. tit. de jur. fisc. resol. 7. num. 1. Parlad. quorid. lib. 2. cap. fin. part. 5. S. 3. num. 45. Bolannos commerc. terrestr. lib. 2. cap. 13. num. 10. Limitatur si ad pœnam egerit. Gait. num. 1310.

Quod ita verum est, quamvis posterior creditor pecuniam, quam percepit, bona fide consumpserit, modo Fiscus ex bonis debitoris, quod sibi debetur, consequi non valeat, ut præfati observarunt: sed viâ ordinariâ agendum tenet Parlador, num. 46. de quo tamen consulendus Alfar. supra, num. 55. cum seqq.

Hoc jus adimendi pecuniam posteriori creditori communiter inter fiscus privilegia recensetur: sed non desunt qui inficiantur, opinati cuique anteriori creditori idem jure communi concessum. Petr. Barbosa num. 24. Merlin. ubi proximè, quod an verum, ex dicendis apparebit. Illud fisco competit adversus creditorem etiam ex causa onerosa, sicut inferius adnotabitur, nisi hic sit pariter privilegiatus, ut dos, quam eodem jure potiri receptum habetur, de quo paulò post Merlin. num. 35. Gasp. Thesaur. quest. forens. lib. 2. q. 16. num. 6. Guttier. num. 2. Gait. num. 1314.

Quæritur si quis pro amico, ne in vincula publica detruderetur, privato creditori pecuniam persolverit, num possit fiscus vel alius privilegiatus potior tempore, aut jure, eam revocare? Et negativam sententiam amplectendam esse placet, quia cum nunquam nummi ferent debitoris, in illis fiscalis hypotheca consistere nequivit: nec refert quod debitoris nomine traderentur, quia non ex hoc illius sunt, argumento legis Singularia 15. ibi: Obligaris mihi, quamvis meos nummos non acceperis, ff. si cert. petat. Ita tenent Thesaur. num. 5. licet Romæ aliter decisum fateatur Merlin. num. 28. Gait. latissimè ex num. 1330. qui plures distinguit casus.

Inde etiam similis casus venit decidendus, cum scilicet posteriori privato creditori res traditur in solutum à debitore fiscus, quam ille alienavit, ac deinceps penes tertium possessorem perit ipsa; tunc siquidem agere nequit ad pretium. Primò quoniam pecunia nunquam fuit debitoris. Secundò quia creditor commodum ex propria industria per negotiationem quaesivit; nam si non venderet, jacturam pateretur, nec fiscus utilitatem perciperet. Tertio, nam si iste teneretur fisco, esset debitor quantitatis respectu certæ speciei, quam tradens omninò liberatio contingeret: unde per rei interitum mansit ab obligatione solutus, sicut prænotatur supra, cap. proximo, num. 39.

Ad Num. 1.

Circa interpretationem legis Pecunia 5. C. de 6 privileg. fisc. triplex à cunctis questio excitari solet. Prima, utrum alii creditores privilegiati, ut dos, eodem jure ac Fiscus uti valeant quoad pecuniæ avocationem? Secunda, an eadem facultas avocandi tribuatur cuique hypothecario anteriori creditori? Tertia, num inter creditores chirographarios privilegiato liceat à non privilegiato

legiato pecuniam solutam revocare? De quibus singulis differendum.

Verf. His etiam.

7 Quoad primum est omnium ferè communis resolutio, privilegium fiscus doti, aliisque similiter privilegiatis competere. Merlin. num. 25. Petr. Barbosa num. 24. Trentacinq. num. 16. Guttier. num. 2. Marefcot. num. 5. Fontanell. num. 64. Tusch. lit. C. concl. 1066. num. 4. Parlad. num. 46. Amat. num. 14. Cancer. variar. part. 2. cap. 6. num. 178. Gait. num. 1312. cum seqq. Quæ conclusio obtinebit etiam si anteriori creditori pecunia sit soluta; nam creditor posterior, qui concursu ex privilegio præferretur, poterit pecuniam avocare, ac si penes debitorem peristeret; nihil enim interest an ex tempore, vel ex privilegio potior creditor jure habeatur. Præterea, ut proponer de fisco prædixi, pecunia avocari potest à manibus creditoris ex causa onerosa. Sed de præcedenti ampliacione alii cogitent; quam apud nullum inveni.

8 Verùm Flores Diaz d. quest. 6. num. 18. profiteatur se opinionem hujusmodi pro dote, & similibus neutiquam in praxi admitturum contra pauperem, nec adversus divitem, qui ex solutione locupletior factus non reperitur, quæ D. Covar. autoritate tueri possunt, & æquitate. Et quoad divitem videtur juri consonum, ut si confiterit pecuniam amissam fuisse casu, veluti naufragio, incendio, aut latronum incurfu, avocationi nullus sit locus, tanquam si ita species periret: quod multò magis in egeno observandum, etiam in fisco.

9 Quæ de fisco tradidimus, etiam his privilegiatis conveniunt, qui eodem jure quoad avocationem pecuniæ censentur.

Verf. Nihilominus vidi.

10 Granatense Prætorium juxta communem pronuntiavit, de qua supra, num. 7. etsi D. Covar. contrà sentiat, quem sequitur practicus Bolannos commerc. interress. lib. 2. cap. 13. num. 10. & admittit cum distinctione Flores Diaz laudatus num. 8. nec in puncto juris caret probabilitate, ex notatis per me Varior. lib. 1. cap. 16. ex num. 11. & per Guttier. alios pro hac sententia referentem dicit. quest. 100. num. 7.

Ad Num. 2.

11 Accedit secunda questio satis discussa, utrum scilicet creditor hypothecarius anterior, omni privilegio carens, valeat avocare pecuniam posteriori solutam: de quo Amat. quest. forens. resol. 51. num. 8. 9. & 18. Merlin. de pignor. lib. 4. quest. 28. num. 10. 15. & 21. Trentacinq. variar. lib. 1. tit. de jur. fisc. resol. 7. num. 18. Fontan. de pact. nuptial. claus. 5. gloss. 8. part. 6. num. 32. Guttier. Practic. lib. 3. quest. 100. ex num. 5. Marefcot. variar. lib. 2. cap. 36. à princip. Flor. Diaz. Practic. lib. 1. quest. 6. num. 9. & 10. Petr. Barbosa in l. 1. part. 6. num. 24. ff. solut. matrim. Gasp. Thesaur. quest. forens. lib. 2. quest. 16. num. 7. Felician. de censib. lib. 3. cap. 5. num. 17. Valenzuel. conf. 64. Gait. de credit. à num. 1299. Ex quibus, & aliis penè innumeris, quos referunt, resolvendum quod prior creditor hypothecarius avocet pecuniam extantem

D. de Faria Covar. Enuc.

apud posteriorem actione hypothecaria; sed si mala fide fuerit consumpta, conditione. Quoties verò pecuniam secundus creditor bona fide acceperit, ac consumpserit, tutus erit. Hæc in praxi recepta, & communiter sunt approbata ex æquitate potius, quàm rigore, quem etiam consumptam pecuniam bona fide, avocari per anteriorem creditorem posse tventur Fachin. controversiar. lib. 12. cap. 53. Merlin. num. 16. Strach. tract. de decoctorib. part. ult. à num. 27. Urfill. ad Afflict. decis. 190. num. 5. & alii apud Amat. num. 8. Videas infra, num. 27.

Quando pecunia extare censetur, tradit fusc fontanel. d. gloss. 8. part. 7. à num. 4. & ex num. 21. quando bona, vel mala fide intelligatur consumpta, de quibus etiam Gait. num. 1317. cum seqq. Amat. num. 11. Onus probandi existentiam pecuniæ penes creditorem, aut malam fidem, incumbit agentis ceu suæ intentionis fundamentum, l. Frustra 8. l. Actor 23. C. de probat. Gait. n. 1323.

Conclusio communis multipliciter venit declaranda. Primò, creditor primus non avocet pecuniam etiam extantem à secundo, cum iste sit ex privilegiatis, unde prior tempore cum expressa hypotheca, licet præferatur doti in concursu, nequit tamen solutionem mulieri factam revocare, quantum existat apud creditricem. Merlin. num. 37. Thesaur. num. 21. Gait. num. 1369. Secundò, etsi creditor posterior pecuniam bona fide consumpserit, non excusabitur à restitutione per avocationem, si per vim à debitore illam extorserit. Tertio, idem juris erit si pendentibus creditoribus, debitor per gratificationem alicui posteriori resolverit, hic reddere antiquiori compelletur pecuniam etiam bona fide consumptam, si forte alios creditores ignoraret; alioqui ex mala fide tenerentur, quia si quis decoctor solverit creditori secundo, primus conditione pecuniæ etsi bona fide expensam obtinebit. Hæc observant Gait. ex num. 1324. Marefcot. d. cap. 36. num. 3. cum seqq. Amat. à num. 26. & alii ex jam laudatis.

Ibi: Habet locum in priore creditore.

Tertia hic attingitur questio de avocatione pecuniæ, solutæ inter personales creditores, in quibus tamen non tribuatur, ex tempore, ex privilegio causæ competit. Et licet nonnulli sentiant, privilegiatum valere pecuniam avocare non privilegiato persolutam, ut Greg. Lop. in l. 11. gloss. 2. tit. 14. p. 5. Flor. Diaz. num. 7. & Petr. Barbosa in d. l. part. 6. n. 21. contrarium tamen communiter placet, sicut pluribus laudatis probant Gait. lib. 2. observat. 25. num. 15. Guttier. n. 3. Trentacinq. sup. lib. 3. tit. de solution. resol. 23. n. 11. Sesse decis. 206. n. 49. Fontan. d. gloss. 8. part. 6. num. 28. Costa de portion. quest. 74. num. 4. Gait. d. cap. 4. num. 2048. Herlin. num. 34. Amat. num. 1. Nec mala fides nocet creditori, licet aliud sit in hypothecario. Flores Diaz num. 3. Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 536. à num. 42.

Sed si personalis creditor violententer exegerit, 15 aut per gratificationem, tenebitur pecuniam cæteris communicare. Idem erit si à decoctore percipiat, vel in actione tributaria, quoties respectu alicujus negotiationis plures creditores existunt. Flores, Diaz. n. 4. & 5. Trentacinq. ubi proximè.